

Doma s Václavem

Barfoedovo pražské dobrodružství z roku 1986 připomíná i fotografie Václava Havla v jeho kodaňském bytě.
FOTO: Sigrid Nygaard

► Pokračování ze strany 12

A s tím Biermannem jste se pak udobřili?

To je podobné jako v lásce: když máte s někým na čem stavět a pohádáte se, tak je to po té hádce ještě lepší. My jsme si s Biermannem rozuměli a já pochopil, že nemám tušení o světě, ve kterém se pohybuje. Nakonec mě pozval dovnitř a všechno mi vysvětlil, ještě se pamatuju, jak na gauči seděl nějaký hippiesák a hrál na kytaru novinku od Beatles. Znáte ten song Blackbird?

Ted' si to nevybavuju...

Tak já vám to zazpívám, jo? „Blackbird singing in the dead of night...“ (Barfoed zpívá) A kdykoliv tenhle song slyším v rádiu, vybaví se mi atmosféra toho dne. Od té chvíle jsem věděl, že začnu víc jezdit do východní Evropy. Protože já jsem v té době měl jiné plány.

Jaké?

Myslel jsem, že budu psát o ruinách poválečného světa. A místo toho píšu o tom, co prožívali vaši rodiče a prarodiče. To mi říkal i můj editor, že jen málo lidí ze Západu se ponořilo do téhle vaší temné zóny útlaku. Všichni raději jezdili na konferenci do Frankfurtu a Paříže diskutovat o významu dialektiky, ale mě zajímali lidi jako Biermann a Havel.

A to jsme se vrátili k tomu, jak jste objevil to Československo. Bylo těžké zlomit nedůvěru místních lidí a začít s nimi komunikovat?

Václav Havel mi zavolal taxíka a řekl: „Je možné, ehm, že ten taxikář bude od StB.“

Na mě se všichni dívali jako na spojenci se Západem, takže nebylo zase tak těžké si udělat přátele. Jezdil jsem do Polska, Maďarska, Československa, a dokonce i do Rumunska, ale Ceaušescu byl blázen a úplně kašlal na to, co si o něm myslí Západ. Pro místní disidenty to byla strašná situace.

Bál jste se během těch cest?

Na začátku jsem se nebál, protože jsem si myslel, že se mi nemůže nic stát. Viděl jsem uniformy, ale neviděl jsem zuby toho systému. V Rumunsku jsem třeba neměl strach o sebe, ale viděl jsem strach v očích lidí, a to bylo mnohem horší. Ale moje srdce patří Praze.

Kdy jste tu byl poprvé?

To už přesně nevím. Asi když jsem dělal rozhovor s Milošem Formanem, který v Praze zrovna natáčel Amadea. Potom jsem se dost pohádal s dánskými socialisty. Dokonce i moji přátelé se na mě dívali skepticky, protože jsem v jejich očích dělal kapitalistickou propagandu. U nás byl tehdy východní blok vní-

maný pořád ještě idealisticky a cenzura byla považovaná za daň při budování ideální společnosti.

Ten strach, který měli lidé v očích v Rumunsku, jste Čechům z tváře nevyčetli?

Ne, to jsem neviděl. Ale když jsem šel po Václavském náměstí, najednou mě zastavila nějaká stará žena. Přišla až ke mně a zeptala se: „Můžu se vás dotknout?“ Ptal jsem se proč a ona nato: „Protože bych si chtěla promnout tu látku, co máte na sobě.“

A co jste měl na sobě?

Takový delší kabát, snad Burberry, už ani nevím, a ta paní potom řekla: „Když byste potřebovali ubytovat, tak klidně můžete přespát u mě, já bydlím na okraji Prahy.“

Využil jste tu nabídku?

Ne, já byl v hotelu InterContinental a to bylo taky zajímavé.

Proč?

Protože jsem tam dostal jeden z nejlepších pokojů a bylo mi trochu divné, že v pokoji vedle je neuvěřitelný ruch. Lidé mezi čtyřiceti a padesáti lety neustále do toho pokoje běhali sem a tam, takže jsem si říkal: „Není to náhodou nějaký fotbalový tým, který má vedle nějaké jednání?“ To jsem ještě nevěděl, že ten krásný pokoj vždycky dávají podezřelým osobám a mají je takhle pod dohledem.

Takže vás odposlouchávali?

Trochu jsem zavařil jedné mladé dámě Martině Schepelernové, kterou jsem potkal v letadle, mluvila napůl dánsky a napůl česky. Popro-

sil jsem ji, jestli by nepomohla s tlumočením.

Disidenti neuměli anglicky?

Bylo vždycky dobré mít vedle sebe někoho, kdo rozuměl česky. Jenže ji na základě toho telefonátu začala sledovat policie. No a otec té dámy, vynikající spisovatel Jaroslav Putík, měl u sebe rukopisy svých cenzurovaných kolegů, takže je všechny zabalil, odjel za kamarádem a musel je schovat u něj v králíkárně. A to všechno kvůli mně.

Jak jste se domlouval s Václavem Havlem?

V angličtině. Teda on trval na tom, že se bude vyjadřovat v češtině. Takže jsem pokládal otázky v angličtině a on mi odpovídal v češtině. A odpovídal hodně, hodně dlouze, takže jsem měl strach, že mi nebude stačit páska. Když tu se najednou ozval zvonek a Havel vstává, že půjde ke dveřím. Mezitím jsem se snažil o něco vrátit nahrávku, a když jsem ji pak pustil, ozval se zase zvonek. Havel už vstával, že půjde zase ke dveřím, ale já ho zadržel: „To nezvoní doopravdy, to z té pásky!“ A on se začal smát.

On si nemyslel jako Wolf Biermann, že je to policie?

To je právě zajímavé. Havel se nebál. On byl svým způsobem fatalista, staň se, co se má stát. To bylo jeho rozhodnutí: můžete mě uvěznit, nebo nechat na svobodě, ale to pro něj nebylo nejdůležitější. Nejdůležitější bylo nešířit strach, chovat se pokud možno normálně a to bylo obdivuhodné. Na tyhle hluboce lid-